

GRILBAR *Galaxie*

MAJA LIDIA
KOSSAKOWSKÁ

TRIFID

Maja Lidia Kossakowská
Grilbar Galaxie

Tato kniha ani žádná její část nesmí být kopírována, rozmnožována ani jinak šířena bez písemného souhlasu vydavatele.

Grillbar Galaktyka

Copyright © by Maja Lidia Kossakowska

Copyright © by Fabryka Słów sp. z o.o., Lublin 2011

Translation © Pavel Weigel, 2014

Cover illustration © Piotr Cieślinski

© Stanislav Juhaňák – Triton, 2014

ISBN 978-80-7387-761-3

Stanislav Juhaňák – TRITON, Vykáňská 5, 100 00 Praha 10
www.tridistri.cz

GRILBAR
Galaxie

MAJA LIDIA
KOSSAKOWSKÁ

GRILBAR
Galaxie

MAJA LIDIA
KOSSAKOWSKÁ

STANISLAV JUHAŇÁK - TRITON

Tuto práci opravdu miluji

Všechno začalo tehdy, když moje sestřenka Tádž poprvé jedla motýly. Fascinovaně jsem zíral na měňavé kousičky duhy, které jí s třepetáním mizely v ústech. Připomínaly čarodějnice prolétající černou branou magické země. Nebo barevné draky vracející se na noc do svého brlohu v hluboké jeskyni. Byly mnohem lepší než explodující zmrzlina ze šťávy sirianské okurky nebo zdravý, hihňající se dezert z chaluh zee.

Vypadaly prostě senzačně. Tádž Mahal mi připadala jako alchymistka, čarodějka z dávných legend, lehkomyšlně, lehce a bezstarostně vzdorující pravidlům světa i hmoty. Přitom obvykle to byla nesnesitelná, nafoukaná, přihlouplá a falešná holka, která se domnívala, že má veškerá práva k tomu, aby mě šfouchala a poučovala jen proto, že se narodila dříve.

Ty motýly si vybojovala. Vyškemrala, vybrečela, vyječela, střídavě hrozila a prosila, až nakonec donutila ke kapitulaci mou i svou matku, které se i nadále domnívaly, že to určitě není zdravé ani bezpečné. Ubohá idiotka si zřejmě myslela, že vybraná potrava jí poskytne romantický půvab a způsoby. Hlavně v očích jednoho buclatého mladíka se souhvězdími pih, který o dva stolky dál hltal steak z pěstěné svíčkové.

Krutě se však zmýlila, protože alchymie, i ta kuchyňská, vyžaduje mnohaleté vědomosti i praxi. Někdy nestačí jíst. Je třeba ještě vědět jak.

Nezvyklý úžas a mírný děs doprovázející kontakt s neznámým jsem neztratil ani tehdy, když buclaté sestřenčiny

tváře náhle zezelenaly a na spáncích se jí objevily kapky potu.

„Není ti něco, miláčku?“ zneklidněla má matka.

„N... nic,“ stačila vykoktat Tádž, načež se vyzvracela na boty mé tety Luny.

Jasná zpráva, teta okamžitě spustila vřískot hodný mezigalaktické informační stanice Supra a má matka, při pokusu poskytnout sestřenici první pomoc, ji štouchla prstem do oka, což poněkud pokazilo náladu příjemně se vyvíjejícího odpoledne. Ale pro mě se ten moment i tak stal okamžikem velkého přelomu.

Osobního objevu, jehož zásluhou jsem se z ofrňovače, věčně hubeného jako lunt, změnil ve vyhledávače kulinárních dobrodružství.

Jídlo nemusí být jen výživným pokrmem. Odporným, ale nezbytným palivem, přiváděným do organismu jen proto, abych mohl dál do úpadku běhat, lézt na stromy, ječet, řídit nebo se bavit jiným zakázaným způsobem.

V tom jedinečném okamžiku se stalo zdrojem jak estetických dojmů, tak i zábavy. Oba tyto faktory jsou pro mě dodnes neobyčejně důležité. Základem je vařit a podávat jídla tak, aby to byla sranda.

Ne, zpět. Aby to byla sranda nejen pro kuchaře, ale i pro klienta. Nebo naopak, což je totéž. A není důležité, jestli mluvíme o malé, zapadlé putyce na konci Galaxie nebo o proslulé restauraci pyšníci se třemi kometkami v Plejádském průvodci.

Všechno jedno.

Počítá se jen chuť, radost a barva.

Motýli, moji drazí.

Prostě motýli v břiše.

*

Určitě jste nejednou slyšeli patetickou, otřepanou větu: „Vesmír je plný života.“ To můj první šéf, starý, cynický, milovaný T'f-uk, majitel obskurní jídelny na Lokusu, bo-

hem, lidmi i Siriany zapomenutých umělých lázních kroužících na oběžné dráze Minivedry, mi odhalil cenné tajemství. Jak je tomu doopravdy.

Vpadl do kuchyně a s funěním mi položil na rameno zatraceně těžkou, řadami háčků pokrytou ruku.

„Zapamatuj si, Herme,“ opakoval pokaždé. „Vesmír je plný žrádla. Rozumíš? Plný až po okraje. A dobrý kuchař musí mít hlavu na krku, bystré oči a šikovné ruce, aby nepřehlédl nic z toho zasraného bohatství.“

Poslouchal jsem ho jako věštce. Hltal jsem každé slovo vycházející z úst toho velkého, tlustého Hlísta s dobromyslným obličejem a kamenným srdcem, protože už tehdy jsem věděl, že jediné, po čem v životě toužím, je být opravdu dobrým kuchařem. Vládnout duším i žaludkům celé řady udivujících tvorů obývajících Galaxii.

K čertu, to je teprve síla. Krmit neuvěřitelnou, podivnou, barvitou společnost hemžící se v kosmickém prostoru opravdu dobrým jídlem. T'f-uk měl pravdu. Vaření v tolika různých světech, pro bytosti s neslychanými metabolismy a chutěmi, hledání nových jídel, příprava a produkce stravy poskytuje nekonečné možnosti.

Dnes je hodně obtížné stát se velkým objevitelem. Nález nové planety, obydlené nebo ne, průzkum panenského zákoutí vesmíru, výpravy do dále i hloubi zevšedněly, vybledly, ztratily na významu. Co z toho, že tam někde, bůhvíjak daleko, sedí nějací dosud neznámí Salfíci nebo Opokoráni? Koho zajímá, že jsou relativně inteligentní a na svátek Velkého odtemnění si do šesti nosních otvorů strkají pečlivě vyřezané zátky? Ihned se najde xenoantropolog nebo stejně pracovitý xenoarchoeolog, který tyto zátky oklasifikuje, označkuje, odatuje a vytvoří velkou databázi výsledků. Opokoráni zachroupají nadšením a hned potom se pokusí horlivě zjistit, zda přichozí ze vzdálených hvězd náleží do kategorie „ošklivý nechutný“ nebo snad „ošklivý moc dobrý“. Potom se nepochybně nejhezčí exempláře zátek dostanou na putovní výstavu po zapomenutých muzeích provinčních

planet a nešťastné školní výpravy si je budou prohlížet a vrtět se nudou.

Právě tak tomu je. Nuda, přátelé. Vesmírná nuda.

Tak dobře, ale postačí, aby Gordan Ram-sual nebo Niagara Robin ukázali ve vizi nové, úžasné jídlo, a hned začne čilý ruch. Všichni, doslova všichni, Hlísti, Mackarové, Ještěři, Lidáci, Psohlavci nebo Hlízy, vtrhnou velkou vlnou do jejich restaurace, aby vyzkoušeli novinku.

Svobodu.

Potěšení.

Srandu.

Ona totiž nyní všudypřítomná, shora vnášená manipulace jídlem, stravovacími návyky, kulinárními tradicemi, ono nesnesitelné, arogantní přehrabování v talíři dospělým, myslícím, inteligentním bytostem, je zatraceně dráždiví forma otroctví. Co si pomyslíte, když zaslechnete, že nějaký unijní Hlíza nebo Mackar nafučeným hláskem hlásají v médiích, že mezigalaktické společenství je třeba vychovávat ve střízlivosti a s vědomím odpovědné výživy? Vsadím se, že samé vypípané výrazy.

Pravda je taková, že mamka mě už vychovala. Spolu s taťkou, je to hodných pár let. A víte co? Případá mi, že docela uspěli. V každém případě natolik, aby Mezigalaktická unie měla hodně problémů s předěláním mého mozku na černou díru. Prožil jsem celých čtyřicet pozemských let, jsem tedy dospělý. Tak dospělý, že smím pronést „kuš“, „k čertu“ a třeba i „Mackar“, „Hlíst“ nebo „Šutr“ tolikrát, kolikrát chci. Což vůbec neznamená, že jsem nějaký zatracený pozemský rasista. Prostě není možné nikoho donutit, aby správně pronesl název obyvatele Plejád. To je, jako kdyby se pokoušel současně kýchnout, zívnout a zazpívat ódu na srdce Galaxie, navíc pozpátku.

Nedovolte jim vměšovat se. Sami rozhodujte, co chcete jíst, jak odpočívat a vychovávat své larvy.

Proč úředník pro záležitosti potravin, pan Amageton Chrom, půvabně blýskající vyleštěným povrchem, veřejně přiznává, že nemá co říci k přiznání kentaurijským pla-

cičkám z tančící ryby certifikátu „civilizační výrobek Galaxie“, když nechápe, oč přitom jde, protože jako živý minerál vůbec nepotřebuje jíst?

Jak je to tedy? Vměšují se, nebo ne?

Jistě, nejsem žádný rozzuřený zpátečník. Určitě je dobře, že nám pozemšťanům se konečně podařilo vymyslet pěstěné maso. Velké nádrže naplněné placentální tekutinou, ve které zrají obrovské masové pláty vynikajícího hovězího, vepřového, jehněčího, drůbeže a ryb. Konečně je konec s jatkami, tryskající krví, pronikavým kvičením budoucího bučku a slzami vytékajícími z vlhkých očí rostbifu. Šťastné krávy, jeleni a prasata nyní běhají po rozlehlých plochách státních rezervací, pasou se, prchají před šelmami, stonají na skrofulózu a záněty kopyt, a vůbec podléhají nelítostným zákonům matky přírody. A že jich zůstalo méně než jedno procento bývalé populace? Co naděláme. V každém případě už nejsou jatečným masem. Jestli si myslím, že je to pokrok? Samozřejmě. Upřímně řečeno, podle mě je pěstěné hovězí jedním z nejdůležitějších vynálezů lidstva.

Zmizel problém hladu, ničení přírodního prostředí a rušení práv zvířat. Z pěstěného masa se dá uvařit opravdu znamenité jídlo.

Ovšem restaurace, opravdu neobyčejná renomovaná restaurace, občas potřebuje něco víc. To, co měl na mysli T'f-uk, když říkal, že vesmír je plný žrádla. Neobyčejné, nezapomenutelné potraviny. Úžasné ingredience. Kulinární eskamotérství. Klima. Špetka dekadence. Talent. A větší obětavost, než si dokážete představit. Opravdová restaurace je totiž něco jako svatyně žravého, náročného božstva.

Které vyžaduje oběti. Zbožňování, rituály, pozlátka a zázraky. Věřící a kněze. Vás hosty a nás kuchaře.

Restaurace je výbojná, žárlivá, mstivá, pamětlivá a neústupná. Kdybyste měli takovou milenku, přivedla by vás do hrobu. Ale zbožňovali byste ji víc než vlastní duši.

Budu vám o ní vyprávět. Vyprávět o jídlech, přípravě jídel, jejich hledání mezi haldami ohavného, nepoživa-

telného smetí nazývaného syntetická strava, tvorbě jídel, hodnocení, zpracování, tricích a zkušenostech. O hrabání se v jídle, snech o jídle a stravovacích psychózách. O umění, magii, iluzi, zoufalství, dřině, radosti, selhání i zuřivosti. Vyprávět o prohrách, úspěších a neuvěřitelné fascinaci.

A až skončím, možná pochopíte, proč tu práci tolik miluji.

2

Jeden den ze šéfova života

Je ráno. Tak zatracené ráno, že nemůžu ani za nic otevřít oči. Dal bych každou z obou kometek v Plejádském průvodci za to, abych se mohl zachumlat do přikrývky a pokračovat ve spánku. Ale samozřejmě nemůžu. Za oknem, nyní důkladně zakrytém roletou, se rozkládá jeden z nejkrásnějších pohledů ve vesmíru. Svítání nad Cynerianským zálivem.

„Okno,“ pronáším. Roleta se zvedá a odkrývá mi známý zázrak.

Moře je jako diamant s vybroušenými hranami vln, záblesků zvířené pěny. Tmavé i světlé, v barvě tmavě fialové, tyrkysové, kobaltové. Tam, kde vstává purpurově zlaté slunce, prozatím malé a schoulené, ale už výrazné jako arkturiánská višnička na dortu, vodu zbarvuje marmeláda světla, malinová pěna jitra. Pláž, oranžová, citronová a světlezelená jako slupka exotického ovoce, je ještě prázdná. Periptery, připomínající miniaturní draky s pěti ocasey, poletují nad vlnami a svolávají se tesknými, plačtivými hlasy starověkých sirén.

Bože, taková krása.

Bože, jak hrozně se mi nechce vstávat,

Vylézám z lůžka a šourám se do koupelny. Ze zrcadla na mě překrvenýma očima zírá chlap, vypadající jak ze zdrclého těsta. Včera byl těžký den. Jako obvykle. Ale dnešek bude ještě horší. Je tu kontrola z Ministerstva zdravé výživy. To znamená potíže. Vážné potíže. Ve světle posledních unijních direktiv se totiž gastronomická bran-

že, naše poslední bašta normality ve světě zaplaveném zdravotní hysterií, má reformovat. Prý nenásledujeme vůdčí hvězdu pokroku. Nejsme moderní. A musíme být. To znamená, že místo jídla máme podávat nějaká svinstva bez chuti a zápachu.

Celý dnešní den mě proto bude doprovázet ouřada, aby zjišťoval, jestli nejsem brzdicím prvkem zpožďujícím příchod nové gastronomické éry. Potom mi udělí patřičné pokyny. Vysvětlí mně, zaostalému, pitomému šéfovi, jak mám přistupovat k otázkám stravování. A já padnu na kolena a rozpláču se štěstím.

Upřímně řečeno, brečet se mi chce už teď. Ten truchlivý idiot poleze za mnou a bude překážet, a já mu opravdu nemůžu ukázat ideální kulinární ráj vedený přesně podle předpisů, protože něco takového prostě neexistuje. Opravdu existují vážné důvody, proč se nemají hosté motat v kuchyni. A inspektoři především.

Ale ještě předtím musím na trh. Konkurence nespí. Myslím, že tak se tomu říká. Ten nesnesitelný žluťásek Čeng nespí nikdy. Vždycky je na trhu přede mou a častuje mě dávkami vzorných úsměvů. Záblesk, záblesk, bílé zuby, hluboké poklony a za zády triumfálně vytrčený prostředníček.

Vidím to v jeho očích, černých jako kosmická prázdnota. Myslíte, že dnes tomu bude jinak? Kdepak. Spěchal jsem. Strávil jsem ve vaně jen chvíli. Nestačil jsem se nahnát. Jen jsem si lokl skleničky aldebaranského kořeného piva na probrání. Dole před domem jsem musel počkat na chvíli, než přijel náš dodavatel. Bal je fantastický chlapík, ale je Hlíza. To znamená, že nikdy, nijak a nikam nepřijde včas. Přitom se mám na trhu setkat s tím zatraceným ouřadou, který mi bude celý den čumět na ruce.

Bal mi radostně mává z kabiny obrovského vírníku.

„Hej, šéfe! Dobrý den, šéfe! Bezva den, že?“

„Bale!“ ryčím. „Rychleji! Až dorazíme na trh, uvidíme jen prázdné pulty a kupy smradlavého slizu.“

„Klídek, šéfe!“ Bal se šklebí uzlovatou světlezelenou hubou.

Fakticky umí uhánět. Za chvíli už letíme rychlodráhou nad pableskující břehovou linií moře. Naštěstí tak brzy není nával. Jinak bychom měli na svědomí několik desítek nevinných obětí. Bal umí uhánět, ovšem s manévrováním je to horší. Hlavně při míjení.

„A přistáváme, šéfe. Zvládli jsme to rychle, ne?“

To tedy jo. Ještěže jsem nesnídal. Příště se musím postarat, aby byla v kabině vždy zásoba papírových sáčků, kdyby mi můj dodavatel znovu chtěl nabídnout soupravu ranních mdlob.

Samozřejmě se nejmenuje Bal. To já ho tak oslovuji. Jako Hlíze je mu to docela jedno. Vegetani nemají jména. V každém případě ne v tom významu jako většina jiných ras. Nazývají se různě podle toho, co právě dělají nebo čím se právě odlišují. Bal je dodavatel, v práci se tedy nejčastěji nazývá Ten, který balí potraviny do nákladáku. Tedy Balič. Zkráceně Bal. Když však řídí, stává se Tím, který jede hodně rychle. Kdyby náhodou spadl do kotle s bujónem, oslovovali by ho Ten, který se topil v polévce až do doby, než by se na to zapomnělo nebo Bal opět udělal něco extrovního.

Roztřeseně vylézám z vírníku a mám před sebou obrovský zastřešený prostor Loveckého trhu. Je to neobyčejné místo. Připomíná bláznivý cirkus, kruté panoptikum rarit, kde je možné vidět nejpodivnější, nejúděsnější a nejohavnější tvory, jaké zná vesmír. Všechno, co plave nebo létá. Všechno, co se dá ulovit. A sníst. To je samozřejmě nejdůležitější.

„Pan Iven, předpokládám. Se zpožděním,“ sonorní hlas, který slyším za zády, přímo vibruje nespokojeností. „Samozřejmě. Nikdo si neváží času ministerských úředníků. Všichni se domnívají, že se jen flákáme. Nechápou, že těžce pracujeme, abychom konečně změnili stravovací návyky společnosti. Uzdravili naše občany. Ukázali jim novou jakost vyplývající ze zdravé výživy. Přispěli k vítěz-

ství pokroku. Otevřeli dveře příchodu nové éry. Prorazili cestu pravdě. To je náš úkol, ke kterému přistupujeme s nadšením a úsilím. Myslete si, co chcete, pane Ivene. Ujišťuji vás, že vás nakonec přinutím, abyste myslel stejně jako já!“

Idiot. Upřímný, evidentní kretén. Můj kontrolor. Okouzlující chlapík. Přitom Šutr. Živý krystal ze soustavy Gemma. Nemá zažívací ústrojí, takže v životě nikdy nic nejedl. Přesto je unijním odborníkem na výživu. Bezva, že?

„Zdravím, pane Archistrategu Bore,“ nutím se ke zdvořilosti. Opravdu mi může nadělat značné problémy.

„Bare!“ prská zlostně. „Jmenuji se Bar!“

„Omlouvám se. Bar, samozřejmě.“

Krucí, že jsem to zapomněl. Den začíná hezky, jen co je pravda. Nu což. Zkusím se netrápit. Lovecký trh se přede mnou otevírá jako kulinární sezam.

Vesmír je plný žrádla. A to, co tady leží na pultech, plave v akváriích, visí na hácích, suší se na slunci, visí ze stropu a hemží v koších, je značnou částí vesmírné spižírny.

Míjím stánky se sirianskými mlži. Velké stočené lastury září zlatě a purpurově. Jsou tak čerstvé, že pořád ještě ostře voní kořením a petrolejem. Připomínají klubíčka barevné vlny, pochopitelně pokud by vlna měla milion modrých, svítících očí. Ve vedlejším koši líně lezou arkturianští stříkvači, dokonalé exempláře, každý velký jako má noha. Při vzájemném narážení chřestí pláty pohyblivých krunýřů, což poněkud připomíná zvuk potřásání skleněných střepů v kovovém hrnci, mně to však zní spíš jako nejnovější hit Astrosaurů. Skořáčky jsou pastelově zelené, ve vlnách po nich plynou červené a žluté skvrny. Dešťotlapy hýbou panožkami a vydávají vysoké, zpěvavé zvuky nasvědčující vzrušení. Zní to jako štěbetání miniaturních andílků. Dnes však hledám něco ještě lepšího. Ukážu tomu holomkovi z Gemmy, co dokáže opravdový šéf. Proč se léta učíme a potom stojíme u hrnců my, kuchaři povoláním i zálibou. Také my musíme plnit misi.

Nakrmit nejskvělejší stravou ostatní hladové klienty. A zajistit jim přitom maximální spokojenost. Proto dnes potřebuji zvláštní zboží. Něco extra.

Archistrategus Bar mě následuje, evidentně znechucený. Zelená se a mračí, pečlivě něco zaznamenává na svém malém úředním počítači.

„Jste si absolutně jistý, že tyto produkty jsou patřičně uchovávané?“ ptá se. „Vždyť leží přímo na pultech!“

Aha, už to začíná.

„Každý prodavač disponuje příslušnými certifikáty. Zboží je čerstvé a nejvyšší jakosti.“

„Hm. Jistě... certifikáty.“

Ťukot kláves. Zdá se, že jsem ho nepřesvědčil.

„Slyšel jste o zelené krmí produkované na planetě Sliz?“

Jistě. Slyšel. Jakési houby nebo mechy vymyslely sulcovitou keжду ze syntetických jedlých složek. Něco šíleně módního. Údajně také ekologického a vůbec, každou chvíli někoho napadne něco podobně geniálního. Naštěstí takový nápad obvykle přestane být rychle trendy. I když tentokrát je tato krmě opravdu intenzivně prosazovaná.

„Samozřejmě. Četl jsem o tom produktu...“ povídám lhostejně.

„Co soudíte o možnosti jeho podávání v restauracích území Unie?“

„Pokud vím, nespĺňuje unijní normy.“

Archistrategus bledne a šedne. Ha, už holomka mám! Dostal mezi oči vlastní zbraní.

„Je ve fázi testů,“ mumlá. „Připadá mi docela bezpečný. A sterilně zabalený,“ dodává se znechuceným pohledem na pulty.

Toužím pokrčit rameny, ale nechci být nezdvořilý. Sami vidíte, jaký má smysl jmenovat na místo komisaře pro výživu představitele rasy, která pocituje k jídlu odpor. Šílenost, vidíte.

Za chvíli budeme v nejzajímavější části trhu, nazývaném Galerie rarit. Tady je možné dostat nejexkluzivnější

zboží, hodné nejlepší restaurace. Odhrnuji šňůry srkaček, jemných jako záclony, jen proto, abych spatřil neproniknutelný, lesklý, buclatý, kulatý Čengův obličej. Měsíc ve žlutém úplňku.

„Ahoj, Herme,“ pronáší zdvořile. „Jsi tu dnes brzy. Já jsem už skončil a jdu do práce. Ale podívej se, jakého mám krásného sagitarijského hlavobřicha. To je exemplář, co?“

Dívám se. Přívětivě se křením a v duchu se přímo svím. Exemplář? Bože, to není správné slovo. Právě odnáší z trhu zázračný, oslizlý, měňavý poklad. Zázrak. Symfonii nádhery. Která měla být má. Kterou bych podával *à la Centaurine*. Nebo na zeleninském laudijském punčovém pěniči.

Kdepak. Hlavobřich se zmítá v prackách Čenga, který mě obdařuje další dávkou úsměvů a poklon. Stejně už sbalil nejlepší maso z dnešní dodávky.

Kež ho trefí šlak, dobytka. Zato Bar vypadá, jako by nesmírně zatoužil naučit se zvracet. Nu což. Nikdo neřekl, že práce úředníka je snadná. Ale přesto se nedá srovnat s tím, co musí vědět a umět správný šéf. Hned ukážu tomu nadutému Šutru, že skutečné jídlo ani kuchařské umění nic nenahradí. A že jejich prozdravotní svinstva se nehodí ani k výživě pěstěného masa.

Moment, copak to leží na hromadě ksichtolovců, skoro úplně přikryté jejich širokými nafouklými plášti? Krysoretý vlh. Přitom zelený, ne černý. Čeng musel mít vlčí mlhu, nebo se bojí upravit tohoto fantastického tvora s neslýchaně obtížnou přípravou.

Já se nebojím. Je to můj opus magni. Hned se cítím lépe. Už vidím, jak v mé Plačtivé kometě bude vrchní nabízet příšerně drahé, exkluzivní jídlo z vlha. Na černolanýžových plátcích. Naštěstí mi Žampíci nedávno předali k využití kadáver.

„Běžím, Dodo,“ povídám na půl huby ve snaze, abych neotevřel rty příliš triumfálním úsměvem. „Musím najít něco na dnešní oběd. Uvidíme se v noci v Plaf a plač?“

„Nevím, jestli to stihnu. U nás je každý den takový ruch, že se sotva držím na nohou. Ale pokusím se.“

Už to vidím, kámo.

Čeng se skoro nikdy v oblíbené hospůdce zdejších šéfkuchařů neobjeví. Jako host je k ničemu.

Ale Čeng je Čeng. Neproniknutelný, zdvořilý, chladný hajzlík. Měl se narodit jako Ještěř.

„Tak ahoj, Herme.“

„Měj se, Čengu.“

Ještě chvilka povinného smlouvání, a Bal nakládá vlha do furgonu. Fantastika. Zase jednou něco s pořádnou chutí. Oblékám si kombinézu, masku a otevírám poklop. Vítej v nádrži. Zřetelně zneklidněný Archistrategus čeká venku. Určitě se mu nelíbí to, co vidí.

Zalévá mě studené zelenkavé světlo. Vstupuji do tyrkysového měňavého oceánu. Vstoupil jsem do nádrže mnohokrát, ale stejně mě mrazí v zádech. Vědomí, že ten hezký světlezelený prostor kolem mě je směs žíravých kyselin, vůbec nepomáhá. Je tu trošku děsivě.

Všude se míhají stíny. Dlouhé i oblé, břichaté i kulaté, ploché i mnohočlánkové. Žádný z nich by mě neměl sežrat. Teoreticky.

Vidím majestátní siluetu korvetního kruťáka, který opravdu připomíná koráb pod plnými plachtami. Pokud by koráby měly stožáry i na bocích a kýlu.

Lahvoleb zoufale mává panožkami, jako kdyby se topil. Jeho masivní hnědý trup vypadá ošklivě a neobratně. Tvor se pohybuje chaoticky, škube sebou jako někdo s nevyléčitelnou škytavkou. Vypadá jako neúspěšná, pomalá hromada bláta. Velký omyl. Lahvoleb je rychlý jako cynerianský mistrál a jeho ploché, skoro lidské zuby dokážou jedním vrzem ukousnout dlaň nepozorného kuchaře. Nebo hosta, protože lahvoleb je prakticky nesmrtelný. Nemá nervovou soustavu ani receptory bolesti, proto se neocitl na unijním seznamu druhů se zákazem požívání. Je třeba znát několik triků, jak ho před snědením uspat.

Ale ty nehledám.

Boty s těžkými podrážkami mě udržují ve svislé poloze, fosforeskující světlá stezka evakuační trasy vypadá jako průchod na druhou stranu duhy.

Neboj se. Následuj světlo.

Když mi pracovník nádrže sáhne na rameno, trochu nervózně se obracím. Tlustým sklem přilby prosvítá šupinatý obličej a nehybné oči Ještěra. Gesty se mu pokouším popsat, co potřebuji. Kývá hlavou a ukazuje velkou tmavou skvrnu v rohu nádrže. Tlapou mě zve, abych přišel blíž. Opatrně odbočuji ze stezky, dělám několik kroků. Fosforeskující průchod do nebe vypadá odtud bledě a vzdáleně. Sbohem, světlo. Nyní jsem nepříjemně blízko pekla.

Ještěr rozsvěcuje baterku. Paprsek klouže po tmavém povrchu skořepiny, vyvolává duhové reflexy. Hrudkovitá hlava se šesticí očních otvorů se pomalu pohybuje. Osm tlap s děsivými drápy se pokouší rýt, ale dno akvária pokrývá jen nevelká vrstva chaluh z pásu Plejád. Tvor vztekle syčí, v každém případě otevírá hubu, jako kdyby syčel, a odhaluje jasně žluté, proklatě ostré kostní břitvy. Jistě. O to jde. Okázalý altairský želvák.

Kývnutím ukazují na želváka, a pracovník nádrže vytahuje z kapsy síť. V téže chvíli do mě naráží rozjetý klouzák. Ztrácím rovnováhu a se zoufalým kmitáním nohou se převracím na dno. Těsně nad sklem přilby vidím načervenalé článkovité břicho betelgeuzanského ďábla, pokrytého zelenými výrůstky, a potom nafouklý oranžový balon zadečku. Končetiny pokryté chloupky tvrdými jako kosa smrtáka mi přejíždějí po boku a rameni.

Bože, a kolem je kyselina.

Slyším, cítím, vidím, jak se trhá látka kombinézy. Během jednoho výdechu se rozpustím jako máslo na pánvi. Panicky mrskám nohama a pokouším se zachytit poslední zbytky vzduchu. Asi vypadám jako pokažený šašour.

He, he, Hermoso Madrid Iven právě prudce mění konzistenci.

Ještěr asi vůbec nevnímá, že umírám. Dost flegmaticky sahá k pasu pro odrazující píšťalku. Energicky jí potřásá,

až se tekutinou rozbíhají ostré kmity. Betelgeuzanský ďábel se poplašeně noří do tmy. Já mezitím ležím na zádech a pomalu umírám.

Hodně pomalu.

Upřímně řečeno, naprosto nepostřehnutelně. Dýchám a vůbec se nerozpouštím. Přinejmenším ne pozorovatelně.

Šašour. Jo. To je dobré přirovnání.

Pracovník nádrže hází síť na želváka a potom ke mně natahuje ruku. Zvedám se z podlahy trochu rozpačitý. Měl jsem vědět, že je tu bazar, a ne bojiště. Vážné nehody v nádrži jsou stejně vzácné jako galaktické snížení daní.

Nenápadně se snažím prohlédnout rukáv kombinézy. Není na něm ani škrábaneček.

Ze stropu jako obrovské krakenovo chapadlo sjíždí řetěz zakončený hákem. Ještě k němu upevňuje síť a zvedá palec na znamení, že je hotov.

Mám dost dobrodružství i masa na polévku, abych mohl konečně vylézt nádrže. Za průlezem s úlevou sundávám masku a vidím, že Bal už ukládá želváka do nádrže vzadu furgonu.

„Tak co, šéfe? Už jsme pro dnešek skončili?“

Přikyvuji. Platím nákup a vracím se na parkoviště.

Dohání mě udýchaný, rozzlobený Šutr.

„To bylo proti předpisům!“ křičí.

„Co? Že jsem upadl?“ ptám se trpce.

„Nebezpečná nehoda! Mělo by se to zakázat!“ Živý krystal pobouřením purpuroví.

„Jistě. Také si to myslím.“

„Jste neopatrný, Ivene! Vystavujete se nebezpečí. A tím můžete také ohrozit životy nebo zdraví hostů restaurace. To je nepřipustné!“

Co nevidět mě trefí šlak. Nedokážu zastavit příval hněvu.

„Vařím od narození. Ujišťuji vás, že jsem klienta nikdy neotrávil. Všichni se vrátili domů celí, zdraví a sytí. Stačí?“

„Kdybyste podával sterilně zabalenou stravu, energeticky hodnotnou a plnou zdravých složek, naprosto by to stačilo!“

Aha, takže už vím, kde jsme. A vůbec se mi to nelíbí.

„Tento udivující projev znamená, že jste stoupcem zelené krmě? Obyčejným agitátorem?“

Bar střídá barvy.

„Pouze kontroluji vaše počínání jako šéfa restaurace. Z pověření ministerstva.“

„Jistě. Nepochybně. Jste pouhým ignorantem s ústy plnými frází. Navíc nekompetentním.“ Ve zlosti zapomínám, že nemá ústa.

„Pane Ivene, zapomínáte se!“

„Ne. To vy zapomínáte, co patří k povinnostem úředníka Unie.“ Prásknu dveřmi vírníku.

Když uhaníme ke Kometě, slunce už je vysoko, pozlazuje bledou fialovou oblohu zářivou polevou, ale ještě pořád je hodně časně ráno. Na pláži jsou jen rybáči, po písku se majestátně procházejí periptery a osamělá Mackara pěstuje jogging.

Nakláním se na sedadle dozadu a zavírám oči. Nesnáším těžkou mlčící přítomnost uraženého ouřady. Ještě dobře, že se za chvíli ocitneme ve staré dobré Kometě.

*

Naši restauraci tvoří velký, ale elegantní, terasovitě vystavěný komplex budov se soukromou pláží, dvěma bazény, zahradou, třemi bary, saunou pro teplomilné bytosti, mrazivou jeskyní pro ty, kteří dávají přednost chladu, VIP sály, akváriem, zasklenou verandou a salonky pro zvláštní příležitosti. Tam všude podáváme hostům nejrůznější jídla.

My, to znamená můj společník Trvalý profit, majitel Komety, a já, šéfkuchař. Jak si jistě domyslíte, Profit je Ještěr, nemá potuchy o vaření, zato se vyzná ve kšeftech. Touto dobou už určitě sedí v kanceláři. Ještěři berou povinnosti vždy nesmírně vážně. Profit je asi mým přítelem, ale kdyby Kometa najednou začala ztrácet klientelu nebo moje jméno vyšlo z módy, vyhodí mě bez mrknutí nehybného plazího oka.

Sám mi to řekl.

Právě za to ho mám rád. Za upřímnost.

Před Kometou se už sešel dost velký houfec, rozdělený do čtyř dost výrazných skupinek. Demonstranti mávají transparenty, skandují navzájem se vylučující hesla, meditují, levitují ve vzduchu, foukají do nemožně kakofonických trubek. Ale nemyslete si, že se něco stalo. Normálka. Obvykle je jich dokonce víc. Den je příliš hezký, než aby se méně zažraní snaživci osvobozování luštěnin nebo aktivisté hnutí Svobodu pro ježkomlže nevypravili na pláž.

Zůstali jen opravdoví bojovníci. Mudžahedíni antires-taurační kampaně.

Při čekání před branou nějaká praštěná Mackara s výrazem svatého pobouření buší do okna na mé straně a mává svazečkem povadlé, ale jinak běžné terranské mrkve.

„Pokrytče! Bereš důstojnost této nešťastné rostlině!“ ječí chraptivým hlasem buldoka.

„Ne masu! Ne bílkovinám! Ne zelenině! Ne polním produktům!“ ryčí mezitím skupinka Hlístů a Ještěrů. „Živ se kosmickým éterem! Řekni ano paprsku energetické jednoty!“

„Jídlo je hnus! Pryč s jídlem! Mrchožrouti! Shnilojedi! Zakázat žraní. Žraní je galaktický zločin!“

To jsou samozřejmě extremisté. Radikální nejedlíci ničeho nebo něco v tom duchu.

„Trúúúch!“ kvílí trubač.

Aktuálně představuje nejrozumnější hledisko. Vždyť troubit smí každý.

„Nepožírej bližního svého, abys nebyl sám sežrán! A pravím vám, že veškerý život, i ten neoživený, je svatý! Proto je lépe umřít hladem a nepoddát se choutkám než se najedením stát dědicem zločinu! I kdybych kráčel údolím plným jídla, nesáhnu pro ně, protože...“

„Jo, jsem vrchní svině údolí?“ hihňá se Bal.

Ještěr v oranžových šatech a s vytřeštěnýma očima šílenice se buší do hlavy mou nejnovější kuchařskou knihou. Navíc s pevnou vazbou.

„Trúúúf!“ potvrzuje trubka.

„Za jistých okolností má každý život vědomí! Skupinové vědomí je nejvyšší formou vědomí! Konec se zabývá tím kvůli jídlu! Kdo vezme život, je vrah! Ano pro syntetickou stravu! Víš, že hejno čizosvistů je chytřejší než ty?! Jak můžeš jíst něco, co se ti vyrovná inteligencí?“

Barevné transparenty, znázorňující pukající lebky, sekání svalů a obrovské klapající zuby se míhají vzduchem, každou chvíli mění obsah. Nad našimi hlavami exploduje mlžný baner s lebkou a nápisem: „Vrahové!“

Mackara stále zuřivěji buší nešťastnou mrkví do okna, zanechává rozmazané oranžové pruhy.

„Potlačuješ důstojnost této ubohé rostliny! Hanobíš ji pokládáním za předmět, který je možné beztrestně sníst!“

Plesk! Do karoserie vozu naráží zralá arkturiánská hruška. Potom rajčatovec z Centauri. A několik betelgeuzanských pomelíí.

„Také zelenina chce důstojně žít a potom vadnout v souladu s plánem matky přírody! Stop nezákonnému využívání rostlin!“

Ze zadního sedadla doléhá pravidelný ťukot kláves. Vážený pan Bar zaznamenává. Tuším, že zpráva mi nebude nakloněná. Vzal to ďas!

Připadá mi, že slyším tiché mručení. Něco jako:

„Zavedení krmě by tyto protesty utišilo. Ale ne. Někteří tvrdohlavci neumí pochopit, v čem spočívá pokrok.“

Mlčím. Nereaguji. Ale přiznávám, že mi to dělá potíže.

„To jsou praštěnci, šéfe!“ Balův široký, zvrásněný obličej se šklebí. „Sranda, ne?“

Mrká na mě a nevěřicně vrtí hlavou.

Vegetani jsou stejnými rostlinami jako kořenová zelenina. Ovšem vytvořili docela příjemnou civilizaci a naštěstí mají většinou pod natí trochu oleje.

Mezitím se konečně nehlučně otevírá brána a pouští furgon na území komplexu. Několik protestantů se pokouší proniknout dovnitř, ale „automatický neinvazní strážce ústavou zaručeného soukromého majetku“, ve

zkratce „vyhazovač“, je posílá jemně, skoro něžně zpátky na chodník.

Klid. Nedoceněné slovo.

*

„Ahoj, Herme,“ vítá mě na prahu náš manažer Hliněný antracitový odštěpek. Je Plyšák, a já, když se dívám na jeho klidný usměvavý obličej, pokrytý tmavým chmýřím, a veselé kulaté oči, opět děkuji osudu a Profitovu rozumu, že jmenoval na toto zatraceně riskantní místo kompetentního, svědomitého, stabilního obyvatele Kronosu. Vůbec netušíte, jak je dobré mít za manažera profesionálního Plyšáka. Nejde výlučně po zisku jako Ještěr, nehysterizuje jako Mackar, nekombinuje jako Hlíst, nemodernizuje pořád a nesmyslně jako Šutr ani všechno nepodceňuje jako Hlíza. Prostě skvěle pracuje.

Snažím se rychle vystoupit, než se vybatolí kulatý Šutr, abych se tiše dozvěděl, jak na tom dneska jsme.

„Hodně nároků?“ ptám se tiše.

Každé ráno přichází přinejmenším tucet stížností a nároků od hajzlíků podobných těm, kteří demonstrují před naší hospodou, ale místo mávání transparenty dávají přednost tradicí posvěcené, ale stejně nesmyslné právní cestě.

„Ále.“ Mává rukou. „Dvanáct. Na víkend docela málo. Vyřídím to do poledne.“

„Cože? Jaké nároky?“ ozývá se spěšně inspektor. „Stížnosti? Kritiky? Soudní žaloby?“

„Kdepak,“ přerušuje ho okamžitě Odštěpek. „Ne nároky, ale názvy. Diskutujeme o nových názvech jídel v menu. Kvůli zatraktivnění jídelního lístku.“

Neříkal jsem, že náš manažer je skvělý? A má slušný reflex.

„Pan Archistrategus Bar,“ představuji mu Šutra. „Unijní inspektor pro výživu.“

„Vítejte v Kometě,“ usmívá se Odštěpek. „Pojďte za mnou. Ukážu vám sály.“

Už jsem doufal, že se podaří ničemu odsunout, ale Šutr je neústupný.

„Děkuji, ale mě zajímá kuchyně,“ pohlíží významně na mě.

Tak snadno se ho nezbavím.

Bal se drbe v nati a prohlíží si karoserii vozu.

„Chtělo by to do myčky, šéfe. Arkturiánská hruška má hrozně žíravé barvivo.“

„Napřed předej Afroditě maso. A fofrem.“

Je Hlíza, takže se samozřejmě rozptýlil a okamžitě zapomněl na dodávku. S nimi je to tak pořád.

„Aha, jo. Úplně jsem zapomněl.“

„Ale já ne, bráško. Hned vyndej, co tam máš dobrého.“

Je tu Afrodita Knidos Steig, má odbornice na ryby a mořské plody. Dokáže úžasně připravit všechno, co kdy spalo, jedlo a rozmnožovalo se v tekutině.

Pilná Afi, vždy na místě. Vaří jako bohyně a z mých zástupců je rozhodně nejodpovědnější.

Pohlíží do vozu a nadšeně hvízdá, až nás všechny sladce mrazí.

Afrodita si nikdy neuvědomuje ohromující sílu svého hlasu. Vychovali ji pozemští manželé, ale Afi se nenarodila na žádné z lidských planet. Pochází z Titanu a je čisto-krevná Siréna.

„Vlh!“ volá vesele. „Bože, a altairský želvák! Fantastické! Šéfe, budeš toho želváka klohnit sám, nebo se musíš předvádět jinde?“

„Připravím jen carpaccio z předních tlap. Z krunýře a odřezků uvař polévku a ze zbytku masa udělej, co chceš. I tak to bude super.“

Jednobarevné oči s měňavými drobečky hvězdného prachu září radostí. Také ona svou práci miluje.

„V tom případě křupavé nugetky na hromotníku ze soustavy Liry. K tomu kapotážová omáčka. Ať se může předvést i Lola.“

Souhlasně přikyvuji. Afi miluje nesnadná jídla. A připravuje je jako nikdo v Galaxii.

„Dobře, Bale. Odnese všechno do rybí kuchyně,“ velím, už v pracovní horečce. Na její pohyb je hezký pohled. Dlouhý, na konci rozdvojený ocas, pokrytý malými modrozelenými šupinami, půvabně balancuje a vyrovnává rychlé kroky vysokých, poněkud ptačích nohou. Tělo je pružné, skoro ženské, ruce útlé, krk štíhlý. Afi má hezkou malou hlavu s jednoduchým profilem, velké tmavé oči, úzký nos a výrazná ústa s jedním kostním plátkem místo zubů. Perleťová, jemně šupinatá kůže se leskne půvabnou zelení. Vlasy, vlastně střepec dlouhých, jemných, jakoby želvovinových per, mají temně tyrkysovou barvu, přecházející na koncích v ultramarínovou. Když se Afrodita pohybuje, účes tiše klope jako zvonečky.

Ale nenechte se ani náhodou zmást půvabným vzhledem. Afi je skvělá, tvrdá ženská. A dokonalá šéfkuchařka.

Známe se dlouho a máme se moc rádi. Přesto jsem se nikdy nedozvěděl, jakým zázrakem ji vychovali lidé. Nemá v tom směru žádné traumatizující vzpomínky, při dotazu pokrčí rameny a řekne:

„Normálně, jako otec a matka.“

Celá Afi.

Kdysi se pokoušela zpívat v barech, ale skončilo to špatně. Nakonec pochopila, že ve skutečnosti miluje vaření. Vzpomínám si, co to bylo za nadělení, když náš předchozí manažer, bohužel Ještěr, ji slyšel, jak si v kuchyni brouká. Bože, to byla přímo katastrofa. Samozřejmě okamžitě zešílel štěstím. Navzdory mým četným intervencím pod hrozbou vyhození z práce ji donutil k recitálu u nás v Kometě. Bohudíky komornímu. Tehdy jsem se utkal s Profitem tak, že jsem málem praštil práci. Ale i Profit občas nevidí dál než do své vlastní kapsy plné prachů.

Takže dostali to své umění.

Stačila zazpívat tři písně. Při první hosté ztuhli nad talíři, nejedli, nemluvili, jen na ni zírali a tiše ječeli nadšením. Zdálo se, že upadli do transu jako myši před kobrou. Na začátku druhé někdo omdlel. Na konci se dva vážení politici vrhli na sebe a začali se ohrožovat rybím příbo-

rem. Při další se známý umělec se vzlykáním a křikem z lásky k Afi pokusil podříznout si krk. Naštěstí pro sebe i Kometu k tomu použil dezertní lžičku. Odbrojili ho a odvezli do nemocnice dříve, než ji stačil polknout.

Trvalý profit se nám samozřejmě neomluvil. Zato dal mně i Afrodité pořádné prémie a ubohého Ještěra nahradil Hliněným antracitovým odštěpkem.

Díky mu za to.

Napadla mě bláznivá myšlenka pustit Afi na Šutra. Ať ho okouzlí svým zpěvem, a ten kretén bude náš. Ovšem hned jsem si vzpomněl, že živé krystaly hystericky nenávidí normální hudbu i všechny uspořádané zvuky. Prý uvádějí jejich krystalickou strukturu do nepříjemných vibrací. Bože, dobře, že jsem nepožádal Afroditu o árii. Vážený pan Bar by se mohl rozletět na tisíc pobouřených kousíčků a to by teprve bylo tóčo. Ministerští právníci by nás dokonce mohli obvinít z vraždy.

Zatracený den. Kéž ouřady vezme đas.

*

Pohlížím na svou obrovskou kuchyni. Velká hala s valem klenbou připomíná kuchyni. Nebo podzemní továrnu na tajné zbraně. Uprostřed kypí strašlivé kotle bemařů. V nich se klohní a ohřívají spousty polévek, zasmažek, gulášů a omáček. U jedné stěny šlehají pekelné plameny ohnišť. Hned vedle dýmají pece. U sporáků, žhavých jako nitro supernovy, se hemží moji kuchaři. Skupina dokonale zorganizovaných darebů. Kuchyňský gang, kterému velím. Atilla vařících Hunů.

Samozřejmě, každý z nich je blázen. Dodejme, že blázen ozbrojený soupravou nejostřejších, nejvražednějších nožů, direktivami Mezigalaktické unie přísně zakázaných, při pohledu na ně by citlivější úředníci ihned omdleli. Archistrategus už nevypadá nejlíp. Schovává se za mými zády a pořád usilovně píše. Mezitím každý pracovník provádí zvláštní šavlový tanec na prostoru menším, než je hi-

bernační kabina kosmického trajektu. Obávám se, že některý něco provede. Vrhne se s řevem na kolegu, který mu vzal sekáček nebo posunul krájecí prkýnko. Předvede ukázkou šermu s paličkou na maso a filetovacím nožem. Sehraje scénu pitvání mrtvoly nebo se prostě pustí do rvačky.

Jsou schopní všeho.

Samozřejmě, je to běžné chování personálu každé kuchyně. Ale dnes bych dal přednost tomu, aby se obešli bez podobných rituálních výstřelků. Nejraději bych Bara odtud odvedl. Může se to podařit, už stačil nepěkně zmodrat.

„Je to maso?“ ptá se vyděšeně. „Mrtvola nějaké živé bytosti?“

„Ne mrtvola, ale maso,“ vysvětluji.

Krucí, tato kontrola se mi líbí čím dál míň.

„Budete to vnášet do organismu? Neživé zvířecí tkáň?“

Ne. Živé tkáň kreténa. Nu což, musím zachovat trpělivost. Ten dobytek se ani nepokusil dozvědět, jak se živí většina ras ve vesmíru? Neslýchané!

„Po patřičné úpravě a tepelném zpracování, samozřejmě ano. Tak se udržujeme při životě. Jídlem. Příprava masitých pokrmů vyžaduje umění a patřičné školení. Aby se maximálně využily výživné složky a zdůraznila výjimečná chuť jídla.“

„Offf!“ úpí ošklivostí. „Taková hrůza! Ještě dobře, že brzy bude možné omezit toto děsivé barbarství.“

Hej, to zní podezřele.

„Co máte na mysli?“

„Vyváženou syntetickou stravu,“ odpovídá okamžitě.

Ošklíbám se. No ovšem. Posedlý idiot. Bože, proč se ti všichni derou k moci? Tento svět je špatně organizovaný.

Snažím se co nejrychleji odvést chytrolína z této části kuchyně, ale nejdříve musím projít sektorem, kde pracují Hlízy.

Vegetani působí jako bourači masa. Velcí, urostlí, s rameny jako betelgeuzanský medvědník, s půvabem peripter poletujících nad vlnami krájejí, filetuji, vykostují

a dělí maso. Tvoří skupinu nejzdegenerovanějších, nejbezhlednějších kuchyňských pirátů, jaké nosí planety. Je to pohled patetický i krutý, jako zahákování pirátů. Velké pláty masa, červené, fialové, bílé, zlaté i modré, jako abstraktní mobilní sochy, se kroutí a oddělují od báze kostí, zalité krví nejrůznějších barev. Černá krev zalévá modré maso lukianských buvolů. Aldebaranského řvoubyka skrání smaragdové kapky. Polyhoňka ovčí se rozevívá v perlových pablescích. Jeleník z Betelgeuzu vypadá jako zlatý květ pokropený šarlatem. Jemné fialové pláty ori-
onské narvalnice se při vykostování zbarvují žlutě.

Velké pokroucené tlapy Hlíz upravují nejdražší maso s obratností a láskou.

Žádná rasa nemá tak fenomenální řeznický talent jako rostliny. To jsou rození mistři nože a sekáčku. Víím, co říkám. To, že metabolizují hnijící organickou kaši bohatou na minerály, s tím nijak nesouvisí. Vedoucí směny Petržela, velký Hlíza s barevným šátkem uvázaným pirátsky na hrbolatém čele, zvedá na pozdrav ruku.

V pořádku, šéfe. Všechno jde výborně.

Odpovídám pokývnutím hlavy. Určitě to jde dobře. Ostatně na všechno dohlíží neúnavný Sinus U, můj zástupce v oboru masa.

Uf, konečně odtud můžu odejít. Podle toho, jak inspektor pohlíží na vnitřnosti, kosti a krev, mám potíže už teď. Šutrák mezitím zuřivě zapisuje.

„Pane Ivene, jsou pracoviště sterilní?“

Sám jsi sterilní, balvane.

„Nejsou,“ odpovídám nerad, a Bar růžoví nadšením. „Nemůžou být, inspektore. Ale ujišťuji vás, že splňují všechny unijní normy.“

„Hmm,“ zamručí a rozhovor končí.

Řídím své malé vznášedlo, v Kometě nazývané kapitánským můstkem, k pracovištím se zeleninou. Pásky zmuchlaných řas, polypovitá zelenina z pásu Orionu, květenství jedlých lián z Aldebaranu, rajčatovce, chlupaté a děsivé artyčáky, vypadající jako rozcuchaní ježci, hromotník z Liry,

laudijský punčový pěnič, zelenolisty, mořský salát z Eleusis a pláty černolanýžů z Jugotu uložené do půvabných kompozic by nadchly každého malíře zátiší.

Tady společně loupou, sekají a odpeckovávají Ještěři, Mackarové a Plyšáci. Neobejde se to samozřejmě bez drsných žertů, hloupých jízlivostí a krátkých hádek, které utichnou, jakmile se na podlaze objeví pruhovaný stín zábradlí kapitánského můstku.

Všechno jde dobře, šéfe. Pod kontrolou, šéfe.

Doufám, že je Bar konečně spokojen, ale pletu se.

„Rostlinná bílkovina,“ povídá. „Tedy něco, co mělo přímý kontakt se zemí, je to tak? Opravte mě, jestli se mýlím, ale některé z těchto rostlin se zřejmě nalézaly pod povrchem půdy?“

Škoda že se tam nenalézáš ty, pitomče.

„Ano. Rostliny mají něco, co se nazývá kořeny. Obvykle jsou pod zemí.“

„Toho jsem se obával,“ pronáší zlověstně a úporně tůká do klávesnice.

Pomoc. Asi už brzy nevydržím a uškrtním toho dobytka vlastníma rukama. Jenže jak se škrtí kámen?

Odbočuji za roh.

Nyní hlavní kuchyně. Je to království Zeleného potrhaneho střípka, mého prvního zástupce. Tady se dusí, smaží, peče, vaří, flambuje, obaluje, marinuje, nakládá do octa, galvanizuje, krystalizuje a chemicky přeměňuje všechno, co je ve vesmíru jedlé.

Obrovská kuchyně funguje jako nejlepší křižník Galaktické armady. Každý zná své místo i úkoly. Kuchaři se pohybují plynule, klidně, přesní jako ozubená kolečka složitého mechanismu. A nade vším bdí vysoký běžový Plyšák se sametovou srstí a stejným hlasem. A s ocelovou pěstí.

Ale dnes nemůžu pyšně přihlížet, jak to Střípek skvěle zvládá.

„Šéfe?“ skřehotá neklidně interkom. „Máme problém.“

„Co je?“

„Zebro.“

Tato odpověď úplně stačí.

Jasně. Divné, že ne dřívě. Zato v přítomnosti toho ztraceného Šutra. Paráda.

Dávám si pořádný doušek selenské whisky, kterou mám při střídání po ruce. Bar pohlíží na lahvičku s podezřením, přestože je na ní zřetelný nápis: „Pracant. Vitaminizovaný energetický nápoj.“ Směřuji vznášedlo k pracovišti nejtalentovanějšího a nejnesnesitelnějšího specialisty na studený bufet, jakého jsem kdy měl.

*

Zebrův stan se zmítá jako vlny magnetické bouře. Mine snad sekunda, a S'mm-až, obstojný kuchař pracující v Kometě už třetí sezonu, vylétá jako špunt šampaňského a s třeskem chitinu padá na podlahu.

Shromážděný houf pracovníků rozhněvaně mručí. Oktopusanka, na kterou si nepamatují, přikládá namočený hadřík ke krvácejícímu nosu Prada Alikanta Mendozy, vynikajícího odborníka na grilování.

To není dobré. I proto, že Archistrategus pořád přihlíží. Zato hodnotitelsky a ironicky.

Přišel čas na další doušek whisky a zkoušku mého mediálního talentu.

S'mm-až se zvedá z podlahy a tře si zátylek.

„Chtěl jsem ho jen uklidnit, ale praštil mě kastrolem do hlavy,“ stěžuje si při pohledu na mě.

Sestupuji z můstku a opatrně se stavím do určité vzdálenosti od syčícího, zmítajícího se stanu.

„Zebro?“

Odpovídá mi ticho, ale záškuby látky se poněkud uklidňují.

„Zebro, to jsem já. O co zase jde?“

Plachta se vybouluje, potom vybuchuje směs zuřivého syčení a hvízdání.

„Mluv intergalakticky, chlape. Ničemu nerozumím.“

Z trhliny látky se náhle vynořuje hlava s purpurovým zobanem, patřící mistru zákusků. Oči mu zuřivě planou, po bílé pleti plují zřetelné propletené linie, připomínající vzor na těle zebry. Fialové.

Mizérie. Opravdová mizérie.

Zebro nejen zuří. Přímo šlí.

Ustupuji ještě o kousek. Reflexivně.

„Nahlížel tam!“ skřehotá stěží srozumitelně. „Díval se, jak krájím ježkohlže.“

„To je lež,“ protestuje Mendoza.

Kvůli rozbitému nosu zní jeho hlas stejně idiotsky jako Zebrův akcent. Máme zde skutečné představení nového divadla. Už chybí jen to, aby někdo skákal po stolech, řičel a pomazával se smaženými vajíčky ve jménu vysokého umění.

Bufetový odborník vytahuje zpod plachty prst ukončený drápem a míří na společníka od grilu s takovou zuřivostí v hlase, jako kdyby držel v tlapě paralyzátor nastavený na maximum.

„Nahlížel, úchylák! Perverzní hajzl! Šéfe, díval se, jak připravuji jídlo!“

V Zebrových zřítelnicích je takový děs, že je mi ho líto.

Právě v tom totiž tkví podstata neřešitelného problému. Nikdo z nás neví, z jaké planety Zebro pochází ani jak se vlastně jmenuje. Jeho přezdívka pochází od pruhovaného vzhledu, pokud je klidný, zbarvuje pruhy žlutě a oranžově, a když znervózní, červeně a fialově.

Jedno je jisté. V jeho rodném světě je jídlo a příprava stravy naprostým tabu. Zakázaná, intimní sféra. O jídle se nesmí mluvit, veřejně ho připravovat, nabízet někomu nebo se přiznávat k pocitu hladu. To je záležitost stydlivá, naprosto soukromá a pečlivě skrývaná. Veřejné vaření je víc než obscénní. Je ohavné. V nejvyšší míře odsouzeníhodné. A perverzní.

Problém je v tom, že Zebro má talent. Neobyčejný, výjimečný kulinární talent. Zbožňuje vymýšlení jídel. Je vynikajícím kuchařem, a pokud jde o studený bufet, nemá

sobě rovného. Je to zatracený génius. A ve vlastních očích strašný úchylák.

Z toho, co vím, nešťastný Zebro musel z vlastní planety s ostudou uprchnut. Nic ho tam nečeká, jen hanba a pomsta rodiny pohaněné jeho zločinem.

Zebro je kuchyňským vyvrhelem. Vesmírným páriou s mimořádným talentem.

Je hrozně smutné pohlížet na jeho zoufalý ošklivý obličej tepající fialově pruhovaným pobouřením.

Nevím, jestli takoví jako on pijí, ale asi ne, protože jinak by se už dávno stal alkoholikem. Když jsem spatřil Zebra před dvěma či třemi sezonami, vypadal a choval se jako poslední somrák. Vrak na úplně smutném a rozměklém konci existence. Zlomený zoban, neupravené opeření, třesoucí se ruce, děsivě prázdňý pohled odsouzenec. Začínal pracovat v dobrých restauracích, ale všude nakonec psychicky selhal, neustále vyvolával spory, výtržnosti, začínal rvačky a ničil atmosféru. Přitom v restauraci je souhra personálu nadřazenou záležitostí. Netvrdím, že se musí všichni milovat. Ale měli by dokázat přinejmenším spolupracovat. Ovšem se Zebrem by nedokázal strávit večer u hrnců ani personál pekla. Nešťastník tedy končil v pořád horších špelunkách. A pořád častěji odporoval nevhodným spolupracovníkům. Koneckonců je kuchař, nikoli boxer nebo hrdlořez. Když jednou po bitce v dalším pajzlu skončil na delší dobu s prasklým zobanem a vnitřním zraněním, uvěřil, že spadl na samé dno stoky.

A co hůř, byl přesvědčen, že ho čeká oprávněný trest za zpronevěření se tradičním hodnotám.

Nebýt specifické fyziognomie, určitě bych ho nepoznal, když přehraboval odpadky Komety. Poskytl jsem mu však šanci přijetím do práce v kuchyni, protože jsem ho už znal a věděl jsem, jaké zákusky připravuje. Laudyjský hadovec uzžený v kouři růžokeřů z Aldebaranu, podávaný v huspenině na základě selenské třistaleté whisky, nejvybranější jídlo minulé sezony, je Zebrův vynález. A přestože šéfové jiných putyk posílali do Komety špióny, lichotníky

a úplatné kulinární kritiky, podpláceli, vyhrožovali a nadávali, nikdo nedokázal napodobit unikátní chuť tohoto předkrmu. Už vidím, jak krčíte rameny, karapaxy, chapadly nebo co vlastně máte. Pť, v každé pořádné restauraci se najde něco podobného. Jistě, nyní si můžete dát hadovce doslova všude. Ale ten jediný, neopakovatelný, je servírovaný jen u nás. Všude jinde jsou jen laciné napodobeniny. Věřte mi, rozdíl je takový jako mezi baterkou a supernovou.

Přišel jsem tedy na nápad se stanem a občas dovoluji Zebrovi, aby si zařádl a vyvolal scénu. Takovou jako teď.

„Poslyš, chlape,“ vysvětluji trpělivě jako laborant pěstěnému hovězímu. „Vím, jak je ti těžko. Ale Mendoza se určitě nechtěl dívat na tvé předkrmy. Prostě ti přinášel chybějící ingredience. Plátno zvedl proto, abys je mohl převzít. Jasně?“

Zebrovo hudrování připomíná zvuky vařícího bemaaru.

„Intergalaktickým,“ připomínám.

Můj bufetový specialista svítí fialovou a šarlatovou, ale jeho hlas zní hodně smutně.

„Šéfe! Díval se! Přísahám!“

„Polil ježkohlže olejem z Eleusis!“ vykřikuje najednou Prado Alikante. „Vždyť to mohlo vybuchnout!“

Vrhám na svého grilmana vražedný pohled. K řasu, všichni tady vědí, že na Zebrovy triky se nesmí dívat. Ani kdyby byly cirkusové.

„Mendozo, později si promluvíme,“ povídám ledově, protože Zebro se opět začíná třást a vysouvat drápopité prsty.

„Přiznal se! Sám se přiznal, deviant jeden,“ skřehotá.

Okamžitě propuká vřava. Něco chce říct i S'mm-až, Oktopusanka a několik dalších svědků. Za chvíli zde vypukne opravdová hádka, a možná opět dojde na násilí. Bar se zbarvuje dorůžova spokojeností.

„Rvačka,“ povídá zálibně. „Rvačka v kuchyni v pracovní době. Co si o tom myslíte, Ivene? Bude dobře vypadat v hlášení? Zajímá mě, jestli na kvalitu vztahů v restauraci

má vliv demoralizující přítomnost jatečného masa, nebo osobnost šéfa. Samozřejmě, kdyby se zde podávala vhodná strava, k ničemu podobnému by nedošlo.“

Ryzí svině.

Musím okamžitě ukončit hádku. Jinak mě v tom svém milovaném hlášení natře tak, že se nikdy neumyji.

„Dost!“ pronáším ledově.

Nastává naprosté ticho. Promluvila Autorita.

V tomto případě já, pochopitelně. Šéf. Poslední instance. Dobře chápou, že kdybych se nyní rozhodl vyhodit Zebra, Mendozu, oba naráz nebo i všechny účastníky incidentu, případ skončí. Bude zameteno. Trvalý profit ani nemrkne a okamžitě podpoří proceduru „noha– zadek–dveře“. To je nepsané právo velitele tohoto kuchyňského křižníku. Šéf rozhoduje o všem, co se týká kuchyně.

„Vraťte se do práce! Jídlo se samo nepřipraví. Hosté čekají. Došlo? Čekají na jídla, která musíte okamžitě servírovat! Jste posádka Plačtivé komety, a ne nějaké špinavé, zapadlé putyky, takže je to nepřípustné. Chci vidět, jak svištíte do práce jako lukianské trajekty nad kosmodromem. Pohyb! Mendozo, omluv se Zebrovi. Zebro, omluv se Mendozovi a S’mm-ažovi. V budoucnu se obejděte bez facek. Chybělo málo, a shodili byste jídlo na podlahu.“

Mumlají omluvy a já vystupuji na můstek. Obličej zákuskového specialisty má nyní nazelenalé pruhy studu. To je dobře. Snad už trochu vychladl.

Inspektor se motá mezi pracovníky, vyptává se a něco škrábe do notesu. Právě pozorně poslouchá Mendozovu pravdu, růžový vzrušením. Možná je to dobře, protože opět cvrliká interkom.

Zatracený den.

*

„Herme?“ Strípkův hlas. Ustaraný. K čertu, je pořád huň.

„Co je?“

„Přijeli Žampíci. Asi bys sem měl rychle dorazit.“

To je konec. Prohrál jsem. Bože, za jaké hříchy? Vždyť se jen snažím řádně dělat svou práci.

Otáčím můstek směrem ke skladu. Bude lepší, když nás nikdo neuvidí. Hlavně ne ten všivák Bar. Kriste, opravdu to bude lepší. Jinak je skutečně po mně.

Musím se tvářit zoufale, protože ke mně okamžitě přistupuje zneklidněný Zebro.

„Šéfe, omlouvám se. Příště se udržím, přísahám.“

„O to nejde,“ šeptám zlomeně. „Střípek má nečekanou návštěvu Jugotů. A ten všivák mě neopouští ani na krok. Rozumíš, co to znamená?“

„Krucí! To je věc!“ kvílí Zebro, ale hned nabývá odvahy. „Neboj se. Postarám se o něho. A ty uháněj do skladu, šéfe. Povím mu, jak skvěle dbáš o zájmy pracovníků. Budu žvanit do úmoru o tvých vlastnostech. A taky připomenu dobré vztahy s odbory. Netrap se, šéfe. Mám o čem mluvit. Potom se ničemy zbavíme. Někdo zaběhne pro Odštěpka a on se o toho Šutra postará.“

„Díky, Zebro.“

Neříkám, že jsem se uklidnil, ale můj specialista na předkrmy je už u kontrolora a začíná klapat zobanem. Přitom drží tlapu na šutrově rameni, aby se nemohl hnout. Mám jen chvilíčku na to, abych zmizel. Chvilí, setrvej aspoň trochu.

Střípek si s houbami neporadí. Nevím, jestli si poradím já. Začínají se mi třást ruce. Jugoti jsou nebezpeční lumповé. Jestli mě kontrolor nachytá s nimi, bude to konec. Ostatně je docela možné, že v tom případě zabijí nás všechny. V zádech mi mrazí a začínám se nervozitou potit. Srdce mi buší jako palička do masa. Jestli něco zvořám, probudím se na druhé straně duhy. Ale vůbec se mi nechce umřít. Přísahám.

*

Princip je prostý. V Kometě podáváme jen hloupé maso. Je ho všude spousta a umí být opravdu vynikající. Sen-

zační. Kouzelné. Vybrané a neobvyklé. V každé pořádné hospodě hloupé maso vedou. Ukaž mi šéfkuchaře, který je natolik blázen, aby porušil tento princip a předložil hostům jídlo, které by se před vhozením do kotle vyznačovalo třeba jen stopou vědomí.

S jedinou, absolutní výjimkou.

Samozřejmě se jedná o Žampíky.

Přesněji o houbovitě obyvatele planety Jugot. Vaše milované, s nesrovnatelnou chutí, hromsky drahé, vražedně chutné černolanýže.

Ano, vím, hrozný šok, že? Skoro každý, kdo snědl alespoň maličký plátek voňavé neopakovatelné houby s hodnotou převyšující nejcennější poklady vesmíru, v podstatě snědl kadáver, gangstera zabitého v rámci vyřizování účtů mafie.

Žertuji? Je to jen ponurý vtíp praštěného šéfa celebrity? Ne.

Lžu, abych si zajistil patřičnou slávu?

No jasně.

Bojím se, že mi Žampíci zavřou ústa navždy?

Trošku, ale rozum mi říká, že bych tím přiznal, že mám pravdu, takže budu raději sedět tiše.

Riskuji proces a mnohaleté vězení?

Samozřejmě.

Nejen já. Každý, kdo podává opravdové černolanýže. Tedy většina opravdu vynikajících šéfkuchařů, kteří se ve své věci vyznají. Přísahám. Ale ať se mi někdo pokusí cokoli dokázat. Struktura legálně získané, stopou myslí nenakažené houby je identická jako u jejího vědomého příbuzného. Vypadá dokonce úplně stejně. Jenže hloupý černolanýž roste a nikomu nevádí, možná právě proto nemá ani polovinu oněch chuťových hodnot jako bratři gangsteři, a bratři gangsteři z Jugotu jsou opravdovou skvrnou Galaxie. Teroristické atentáty, vraždy, Unii zakázané obchodování se zbraněmi, drogový trh, vymáhání, únosy, prostituce, obchod se samicemi, prodej bytostí včetně dětí na orgány, k lovu, do mučírén a pro jiné ohav-